

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andrei Șaguna
APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe
se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor
un șir petiț 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile
se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Câteva cuvinte despre noul guvern, sau:

Bucuria noastră

Primul guvern prezidat de I. P. Sf. Patriarh **Miron** a fost chemat la cârma treburilor obștești, de înțeleptul nostru Rege **Carol II**, cu o misiune precisă și limitată: să purceadă la așezarea vieții noastre de stat pe baze noi, dând Țării o nouă Constituție croită pe măsura realităților românești și adaptată cerințelor vremii. Lucru care s'a și săvârșit într'un timp record. Poporul, într'o impresionantă solidaritate și cu o însuflețire cum rar se poate vedea, a consfințit inițiativa regală rostindu-se aproape sută la sută pentru înfăptuita reformă constituțională.

Cu aceasta, sarcina guvernului de uniune națională era isprăvită. Incepea etapa a doua în ofensiva de înnoire a țării: aceea de a întinde reforma săvârșită principiar prin Constituție, în toate domeniile vieții noastre publice. Faptul că ne aflăm în preajma începutului noului an bugetar, a necesitat o prelungire a mandatului acordat guvernului, ca să alcătuiască noul buget. La începutul lunii acesteia, după ce s'a achitat și pomenita însărcinare, I. P. Sf. Patriarh Miron, președintele consiliului de miniștri, a prezentat Majestății Sale Regelui Carol II demisia cabinetului.

Demisia a fost primită. I. P. Sf. Patriarh Miron a fost însărcinat îndată să formeze noul guvern. Și această schimbare s'a făcut tot într'un timp record — adică fără zăbava și «consultările» interminabile de pe vremea celui trecut — și sortit uitării — regim politic înlăturat de actuala rânduială de stat. Majoritatea foștilor sfințici ai Tronului fiind onorați cu câte-un scaun în recent înființatul Consiliu de Coroană, I. P. Sf. Patriarh Miron purcede la drum, de astă dată, cu o trupă de forțe noi, cari reprezintă tot atâtea competențe în atribuțiunile ce le-au fost încredințate. Nu-i nevoie să exemplificăm pentru fiecare caz în parte. Lumea îi cunoaște pe actualii titulari ai ministerelor și cam știe ce aduce cu sine fiecare din ei acolo unde a fost rânduit să lucreze — și nu să domnească și să huzurească.

Ceeace ne face cât se poate de simpatică actuala echipă ministerială, este desigur prezența în rândurile ei a trei fețe bisericești de primul rang. Ce-i drept, despre I. P. Sf. Patriarh Miron nu se mai poate spune că cinstește pentru prima dată o atât de înaltă demnitate de stat. I. S. S. Sa a urcat și altă treaptă, mai sus, când era Înalt Regent. Același lucru se poate spune despre actualul subsecretar de stat dela Culte și Arte, Păr. profesor universitar **Nicolae M. Popescu**, care fusese oarecând secretar general tot la acest departament.

Noutatea cea mare pe care ne-a adus-o actuala configurație a consiliului de miniștri zace însă în altundeva.

P. Sf. Episcop al Vadului, Feleacului și Clujului **Nicolae Colan** a fost chemat în fruntea Ministerului Educației naționale și-al Cultelor și Artelor.

Rânduirea unui ierarh al Bisericii noastre la cârma unui minister de două ori important, ne-a cercetat inimile cu adierile mângâitoare ale celei mai depline bucurii. Iar știrea că acest ierarh este tocmai atât de generos dăruitul de Dumnezeu vlădică al Clujului, a trecut fălăind ca un semn de mai bine prin sufletele tuturor celor ce-l cunosc îndeaproape. Pentru că P. Sf. Episcop Nicolae Colan este o personalitate de frunte și un caracter integru. Noi, cei din centrul Mitropoliei Ardealului, cunoșteam de mult acest adevăr pe care astăzi vine și-l întărește însuși Regele Românilor.

Om de carte și de acțiune, dascăl iscusit și plin de inițiative pe cari nu le lăsa niciodată neisprăvite, blând și tot atât de bun pe cât era de drept față de toată lumea, preot al lui Hristos și ostaș neînfricat al Bisericii Lui, P. Sf. Episcop Nicolae Colan pune astăzi în slujba Regelui și Țării o râvnă și un prestigiu din care Biserica noastră a cules foloase optime.

Cuvântarea pe care a rostit-o P. Sf. Sa când a luat în primire înalta slujbă de stat la care a fost chemat de Majestatea Sa Regele Carol II nu desminte cătuși de puțin inimoasele gânduri, din inimi purcese, cu cari îl însoțim pe drumul noii și spinoasei Sale misiuni. Am remarcat scurtimea ei. Sau, mai bine zis, am regăsit-o. Așa a fost totdeauna P. Sf. Episcop Nicolae Colan. «Cinci cuvinte cu înțeles», cu mult înțeles. Așa e și acum. Cumpătat în toate — minus munca!

«Ministerul acesta — a spus P. Sf. Sa cu graiu-I tihnit și așezat de totdeauna — s'a numit al instrucțiunii, apoi al școalelor și azi se numește al educației naționale. Această titulatură este cea mai potrivită. E bine că s'a dat primat educației. Eu o să mă conformez acestui nume. Dar cine face educație trebuie să se gândească în mijlocul cui o face. Pentru că poporul nostru este credincios, la baza educației trebuie să fie pusă credința. Ea întărește caracterul și-i dă finte înalte.

Avem un Domn în cer: Hristos; un domn pe pământ: Regele; un lăcaș al marelui familii: Patria, nu numai cu pământul ei, chiar și cu cerul care ocrotește sufletul acestei nații.

În această operă o să fiu ajutat de distinsul membru al corpului didactic, dl. Toni, și desigur de întregul corp al funcționarilor ministerului, ca și de oastea apostolilor dela toate școlile, de toate gradele, din țară.

Tuturora le cer muncă devotată, disciplinată și entuziastă.

Din aceeași încredere a Majestății Sale sunt chemat să conduc și departa-

mental Cultelor și Artelor. Să fac legătura dintre culte, îndeosebi Biserica dominantă, și Stat. Să promovez împlinirea poruncii: Dați Chesarului ce-i al Chesarului și lui Dumnezeu ce-i al lui Dumnezeu.

Preoții, ca și ceilalți cetățeni, sunt dator să slujească cu credință lui Dumnezeu, Regelui și Țării.

Preoțimea a fost scoasă din vâltoarea luptelor politice. Eliberată de această sarcină, cu fatalele poticniri la care este expus omul, ea va putea să-și întoarcă toată energia și însuflețirea pe tărâmul religios și național, în cadrul unei discipline liber consimțite.

Făcând acest lucru preoțimea va aduce cea mai curată slujbă lui Dumnezeu, Regelui și Țării, deopotrivă.

Eu nu mă îndoiesc că preoțimea noastră și slujbașii tuturor cultelor își vor înțelege înalta lor chemare și i se vor devota integral. După cum nu mă îndoiesc că în misiunea mea voi avea con-

cursul tuturor funcționarilor ministerului de culte.

Am fost și sunt preot și profesor. La educația națională voi fi profesor și cleric, iar la culte preot și dascăl, în același timp. Dealtfel arhieria are amândouă aceste misiuni. Voi fi și al preoților și al profesorilor, iar toți să fim ai lui Hristos, și ai Regelui.

Dumnezeu să ne ajute!»

Așa s'a rostit P. Sf. Sa: simplu și demn, ca deobicei. Nevoile cari îl așteaptă să fie direse îl interesează totdeauna mai mult decât cuvântările festive. Vorbește puțin când purcede la lucru. Când l-a isprăvit cu laudă, vorbește și mai puțin — sau deloc. Pentru că P. Sf. Sa unde pune mâna isbutește.

Ajutorul Cerului fie-i aproape totdeauna și încrederea Chesarului neîmpuținată. Că recunoștința Patriei nu va zăbovi să i se arate.

Tinerimea școlară își are Biblia

(=) Sfânta Carte a cărților, *Biblia*, a fost totdeauna, și este și astăzi, cel mai bogat izvor de apă vie, de meditație, de înălțare sufletească și de reîmprospetare morală.

De talmăcirile Sfintei Scripturi sânt legate, la noi românii ortodocși, numele unui Coresi (1561), a Mitropolitului Ștefan (1648), Teodosie (1688) și până la Andrei Șaguna din veacul trecut, răspânditori de lumină în viața sufletească a întregului popor românesc.

Introducerea bibliei în școală, pe lângă toate prejudecățile ce i-au premers, este în sfârșit înfăptuită. Ministerul Educației naționale a caracterizat problema educației religioase în școală prin următoarele cuvinte bine simțite:

„Dela întâia până la ultima clasă, în centrul învățământului trebuie să fie Biblia. Este necesar ca profesorul să aibă un exemplar complet din Biblie, după care să citească elevilor lecția respectivă, sau din care să-și motiveze învățătura ce o dă. Elevii s'ar încredința, că cele învățate nu sânt bazate numai pe manualul lor modest, ci pe Sfânta Carte, unde se află Cuvântul Domnului în întregime. Nevoia de documentare o simt și copiii.”

Tipografia din București a cărților sfinte ni-a dat și până acum Noul Testament în ediția Sfântului Sinod, — dar cartea se vindea prea scump pentru mijloacele modeste bănești ale celor mai mulți școlari. S'a cerut dar cu insistență să se tipărească o nouă carte a Noului Testament în condiții potrivite pentru a putea ajunge și în mâna tinerimii școlare. Dorința îndreptățită s'a realizat acum: Noul Testament cu Psalmii se înfățișează minunat de frumos: în format ușor

de mână, legat în pânză, o lucrare de bun gust, plăcută la vedere și ieftină: 30 lei, (pentru școlari: cu rabat de 20 la sută).

Textul cărții este revăzut cu luare aminte de P. Sf. arhieru *Irineu* Târgovișteanu, profesor la facultatea de teologie din capitală și vicar al Sfintei Patriarhii, împreună cu prof. Teodor Popescu dela aceeași facultate.

Trăim vremuri când biserica și religia au să îndure atacuri tot mai înverșunate, — care însă, cum arată exemplele petrecute de curând în țările înroșite de sângele nevinovaților sacrificați, sânt întâmpinate cu eroismul vrednic de primii creștini prizonieri de păgâni, do-vada cea mai luminoasă, că sentimentul religios creștin nu poate să fie distrus nici prin cele mai cumplite prigoniri.

Biserica ortodoxă, mama noastră de veacuri, ne cheamă și ne aduce mereu ajutorul, întărind credința în mântuire și în biruința spiritualismului asupra vremelniceii materialiste și atee.

Rămâne ca toți catiheții noștri, profesori de religie ai școlii secundare, unde avem multe elemente de valoare, să năzuiască a utiliza Noul Testament în școală, dând o direcțiune de viață nouă creștinească în mijlocul tinerimii noastre.

Generația viitoare, ieșită de sub mâna acestor profesori, va fi înzestrată cu armele sufletești pentru a putea face față, în orice loc și împrejurare, tuturor problemelor și ispitelor din orice parte ar veni, și a propovădui astfel binele, frumosul și adevărul, sprijinind biserica în sbuciumul ei de a aduna în jurul său pe toți cei credincioși și îndeplinitori ai învățăturilor veșnicului Dumnezeu. Așa să fie!

Atitudinea demnă a unui ierarh ortodox

În ziua de 30 Ianuarie a. c. două Seminarii din România, două școli, cari au dat neamului și Bisericii ortodoxe atâtea generații de preoți luminați și devotați, și-au prăznuit un veac de existență. Seminarul Central din București și Seminarul din Buzău și-au serbat cu deosebit fast și în aceeași zi, centenarul lor.

Cu prilejul acestor serbări s'a petrecut un fapt deosebit de important, pe care noi îl semnalăm aici cu toată bucuria sufletului nostru. La serbările dela București a luat parte M. Sa Regele Carol II și I. P. Sf. Patriarh Miron, iar la serbările dela Buzău n'a participat tocmai acela a cărui prezență era indispensabilă, n'a participat P. S. Sa Episcopul Ghenadie.

La București, M. Sa Regele Carol II a arătat importanța și a subliniat nevoia ca tineretul nostru să fie crescut într-o școală oblată de Biserică, iar I. P. Sf. Patriarh Miron și-a exprimat dorința — bazată pe argumente convingătoare — ca școlile bisericești, cari au format atâtea caractere tari, să fie reîntegrate deplin sub jurisdicția Bisericii.

La Buzău, P. Sf. Sa Episcopul Ghenadie, deși a fost invitat de părintele C. Minculescu, directorul Seminarului, a refuzat să participe la această serbare, arătând, printr-o scrisoare adresată directorului seminarial, motivele cari îl împiedecă să fie prezent la acest mare praznic. Fiindcă scrisoarea amintită este deosebit de importantă, fiindcă ea vădește că P. Sf. Sa Episcopul Ghenadie este omul de caracter, care a știut să aibă o atitudine plină de cea mai înaltă demnitate, dăm în cele ce urmează câteva părți din această scrisoare. Iată ce spune P. Sf. Ghenadie:

„Ar fi un non sens ca această serbare să se desfășoare în absența Chiriarhului, însă este și mai absurd ca Episcopul dela care se cere răspunderea activității preoțești să fie înlăturat dela pregătirea elementelor de preoție, mărginindu-i-se legăturile Sale cu Seminarul numai la decorarea serbărilor cu prezența și cu prezidarea sa”.

„Canonicitatea și legalitatea poruncesc ca școlile bisericești stau sub oblăduirea și sub conducerea Bisericii, dându-se printr-o asemenea orânduire înțeleaptă, posibilitatea Episcopului să cunoască și să formeze pe cei ce îl învestește cu harul preoției”.

„Constatarea de fapt însă este aceea că dependența canonică și legală a Seminarului de Chiriarhul locului a fost răpită și, lucru mai grav, — chiar cu concursul celor cari trebuiau să lupte pentru menținerea acestui drept, înțelegând pe preoții dela conducerea Seminarului, director și spiritual, cari vin în fruntea acestei instituții ca exponenți ai cluburilor politice”.

„...Și când lucrurile stau astfel, zadarnic ne mai plângem că preoțimea evadează din disciplina ei canonică ce o ține legată de Episcopul și conducătorul ei spiritual și gravitează tot mai mult spre vâlmășagul politicianist servindu-se precum se știe, politicianilor și uitând de chemarea ei sfântă”.

Situația aceasta aduce un rău incalculabil pentru misiunea ce o are Biserica și pentru prestigiul preoțesc și noi ne-am făcut datoria toldeana chemând luarea aminte a celor în drept în această privință.

Ne facem datoria și acum neparticipând, ca semn protestator la serbarea la care ne-ați invitat, cu înțelegerea, pentru cei ce vor să înțeleagă, că nici decum resentimente personale ne determină la această atitudine, ci numai cugetul curat de a vedea Biserica repusă în drepturile ei canonice, legale și firești spre îndeplinirea misiunii ei dumnezeiești în mijlocul neamului nostru”. (Din revista bisericească a clerului din eparhia Buzăului „Ingerul”, Nr. 3. Martie 1938, pag. 188—189).

Tot omul care citește cu atențiune și cu deplină înțelegere această scrisoare a P. Sf. Ghenadie, nu se poate să nu rămână impresionat, văzând claritatea, hotărârea și demnitatea cu care refuză să pre-

zideze serbarea centenară a unei școli, a cărei supraveghiere și bună îndrumare ar trebui — după toate legile bisericești — să fie integral în mâinile ierarhului și totuși lucrul nu este așa. Acum de curând Sf. Sinod, sub președinția I. P. Sf. Patriarh Miron, având ca referent pe P. Sf. Sa Episcopul Nicolae Colan al Clujului, a votat proiectul pentru organizarea învățământului teologic al Bisericii ortodoxe române. Proiectul prevede că Academile teologice și liceele spirituale (seminariile actuale) vor sta sub conducerea și controlul direct al Bisericii.

Providența a voit ca tocmai Președintele Sf. Sinod care a votat proiectul susnumitului învățământ, să fie astăzi și Președinte al Consiliului de miniștri, iar referentul cauzei din ședința Sf. Sinod, să fie în prezent chiar Ministru al Educației naționale și al Cultelor și Artelor.

Nu ne îndoiim nici o clipă că în aceste împrejurări atât de unice în istoria neamului și în viața Bisericii ortodoxe, învățământul teologic — atât de mult discutat în presă ani de-a rândul, învățământ care a tulburat adeseori pe mulți oameni, cari sunt ai Bisericii numai cu trupul, dar nu și cu sufletul — va trece acum din stadiul de proiect în cel de lege definitivă și în felul acesta P. Sf. Ghenadie al Buzăului va avea o înaltă satisfacție, primind P. S. Sa și toți ierarhii Bisericii ortodoxe drepturile sfinte prescrite de canoanele și legile Bisericii ortodoxe.

Așteptăm să vedem înlăptuită cât mai neîntârziat această dorință și legalitate.

Pr. Sp. Cândea

M. Sa Regele împarte mângăieri țăranilor sinistrați. În săptămâna trecută, un lanț de incendii au mistuit câteva sate din diverse regiuni ale țării, semănând jalea și pustiu peste sufletele bieților năpăstuiți.

Mai greu a avut de suferit de pe urma sinistrului satul Dioști din jud. Romanați. Focul, alimentat de vântul care a bătut cu furie în ultimile zile și de stuful care se întrebunțea prea mult în acele regiuni la acoperișul caselor și la îngrăditul ogrăzilor, a desființat cu desăvârșire acest sat prosper.

Aflând de această nenorocire, M. S. Regele Carol II a făcut o vizită inopinată în satul nimicit de incendiu, ducând desnădăjduților

săteni cuvântul Său de mângăiere și îmbărbătare și distribuind însemnate ajutoare bănești celor atât de crunt loviți de soartă. Satul Dioști va fi refăcut.

Regele nu-și uită de țăranii Săi. Că doar ei sunt talpa țării.

Consiliu de Coroană. Prin decret-lege se înființează un Consiliu de Coroană, cu membri numiți prin decret regal dintre demnitarii statului, bisericii, oștirii și ai Curții regale, sau din personalități cu vază ale țării. Membrii săi se numesc **Consilieri regali**. Regele întrunește Consiliul de câte ori socotește util să-i ceară părerea, cu titlul consultativ, asupra problemelor de stat de însemnată excepțională. Sânt numiți membri ai Consiliului de Coroană: I. P. S. Sa patriarhul Miron, dnii Averescu, Frezan, Văitoianu, Vaida-Voevod, Mironescu, N. Iorga, Dr. C. Angelescu, G. Tătărescu și generalul E. Baliff.

Desființarea tuturor partidelor politice. În virtutea art. 98 din Constituție s'a dat un decret, prin care toate grupările sau partidele actuale politice sânt și rămân dizolvate, urmând ca orice nouă organizație politică să se activeze pe temeiul unei legi speciale ce se va întocmi în acest senz.

Repausul duminical

În *Telegraful Român* din săptămâna trecută, 3 Aprilie c. Nr. 14, s'a publicat, la pagina a doua, ordinul On. Minister de interne privitor la închiderea cârciumelor, a primăriilor comunale în Dumineci și sărbători și obligarea funcționarilor comunali de a lua parte la slujbele dumnezeiești. Ordinul ministerial s'a dat către prefecturile din țară pe urma intervenției Arhiepiscopiei noastre.

On. Preoțimea e invitată a controla observarea strictă a ordinului. În caz că totuși cârciumele nu sunt închise, primăriile țin licitații, încasări de impozite și prestații de muncă obștească, iar funcționarii comunali nu cercetează biserica, — vor interveni la Prefectură, arătând că ordinul On. Minister nu se respectă. Cazurile de nerespectare a repausului duminical și de abatere dela ordinul de mai sus se vor relata Consiliului arhiepiscopal.

porul, în procesiune ocolesc Sfânta Masă și interiorul bisericii. În această „Litany” se invoacă harul lui Dumnezeu asupra regelui, națiunii și pentru toate trebuințele vieții. La sărbători mari, în locul „litaniei” se cântă apoi un imn de laudă. Apoi preotul își schimbă „Cope”-ul luând haina zisă „Chasuble”, care este vestmântul special pentru Sf. Liturghie. (În Orientul ortodox aceste două odăjdii — „Cope” și „Chasuble” — formează o singură bucată: felonul).

După „Tatăl nostru” și o rugăciune de curățire a inimilor din partea Duhului Sfânt, clerul rostește rugăciuni de pregătire la Liturghie în timp ce corul cântă, în grecește, „Doamne miluiește-ne” — „Hristoase miluiește-ne” — și iarăși „Doamne miluiește-ne” (fiecare decâte trei ori). În chipul acesta, slujba începe cu o notă de umilință și de rugăciune fierbinte îndreptată către milostivul Dumnezeu, pe când întreg poporul ingenunchiază. Expresie acestei note o dă fumul tămâii care se înalță în clipa aceasta în decursul căderii Sfântului Altar.

O scurtă rugăciune numită „Collect” premerge Apostolul și Evanghelia, dimpreună cu cari variază potrivit calendarului bisericesc. Apostolul este rostit de ipodiaton, și fiind vorba de instruirea poporului el — ipodiatonul — pășește în fața credincioșilor și toată lumea inclusiv preotul ocupă loc în bănci. Înainte

Cărți noi pentru preoți

În Tipografia arhiepiscopiei din Sibiu a apărut o carte de mare valoare și deosebit interes pentru preoțimea noastră: Pastoralele și Circulările Mitropolitului Șaguna.

Publicate de cunoscutul scriitor ardelean, dl Gh. Tulbure, inspector general școlar și precedate de un amplu studiu introductiv, scrisorile către cler și popor ale providențialului Mitropolit, din anii 1846—1873, văd lumina tiparului într'un elegant volum de aproape 500 pagini și în condițiuni tehnice și literare, proprii să facă din el o podoabă pentru biblioteca fiecărui preot.

Preoțimea de astăzi și de mâine are prilejul de acum să-și completeze cunoștințele agonisite despre figura marelui ierarh. Va avea ocazia să-l cunoască mai deaproape sub trei aspecte: ca scriitor bisericesc, ca păstor de suflete și ca îndrumător al școalei și al culturii poporului, — aspecte sub care prea puțin a fost studiat până astăzi. Contactul direct cu slova lui Șaguna va servi preoțimii prilej de înaltă meditație pastorală, scrisorile luminatului arhipăstor fiind un nesecat izvor de sugestii și subiecte pentru diferite cuvântări și ocaziuni din viața păstoraască.

Atragem luarea aminte a Onoratei preoțimi asupra acestui eveniment literar, care se produce cu binecuvântarea I. P. S. Sale părintelui Mitropolit Nicolae, — și asupra căruia vom reveni cu o dare de seamă și cu amănunte de interes pentru cetitorii noștri.

Înlăturarea politicianismului aduce excelente roade și în Bulgaria, unde partidele politice sânt desființate. Agenții electorali au dispărut ca și când n'ar fi fost, și poporul s'a pus dinadins pe lucru, spre binele obștesc. S'a redus numărul deputaților la cameră, — dela peste 300 la 160 deputați, aleși de curând, în ordine, fără nici un exces. — Sperăm, că și în România noastră, ca ajutorul lui Dumnezeu, locul politicii păgubitoare îl va lua munca rodnică.

de rostirea Evangheliei de către diacon, cartea Evangheliei este tămâiată de preot, iar diaconul primește binecuvântarea. Apoi se alcătuiește o procesiune și Evanghelia este adusă cu solemnitate în direcția poporului, în partea stângă; în frunte crucea, lumânările și cădelnița. Faptul acesta înfățișează pășirea Domnului cu învățătură Sa în lume, iar lumânările simbolizează Evanghelia ca lumină a lumii. Ipodiatonul ține sus, deschisă, carte Evangheliei din care diaconul rostește pericopa zilei, mai întâi anunțându-o exact cum se întâmplă la Ortodocși. Poporul ridicându-se în picioare (în semn de cinstire) cântă „Mărire-ție, Doamne” la început, și „Mulțumiri-ție, Doamne” la sfârșitul Evangheliei. În clipa întoarcerii procesiunii spre altar preotul începe rostirea Credeului, iar poporul într'un glas, împreună, îl cântă până la sfârșit. La cuvintele „s'a pogorât din cer...” și s'a făcut om” ingenunchiază toți întru amintirea umilinței Intrupării lui Hristos. După aceea are loc „Intrarea cea Mare”.

În timpul cântării Credeului se formează o procesiune care se îndreaptă spre o capelă mică în partea stângă. În această capelă deasupra Sfintei Mese este păstrată Sfânta Cuminecătură suspendată într'un vas numit „Pyx” acoperit cu o învelitoare aurită. În fața acestui vas străjuește o candelă albă arzând în continuu. Toată lumea arată o deosebită

FOIȘOARA

Slujba religioasă de Duminică într'un colegiu teologic anglican

de Martin Pierce

(Urmare și sfârșit din Nr. 13)

Biserica anglicană n'are iconostas care să despartă altarul de biserică, așa încât credincioșii văd tot ceremonialul ce se petrece în sfântul altar.

La sfârșitul Utreniei, o procesiune ce se formează în partea bisericii numită „Sacristy” (camera unde se pregătesc cele necesare pentru Sf. Liturghie) intră în biserică. În frunte merge purtătorul crucii, după el urmează cei doi lumânările, cei doi cădelnița și trei ajutători și în urmă ipodiatonul, diaconul și preotul. În practică, rolul diaconului indeobște este împlinit de către un preot, iar rolul ipodiatonului poate fi împlinit de către un laic. Toți sunt îmbrăcați în odăjdii de culoare potrivită timpului bisericesc sau sărbătorii. Înainte ca Liturghia propriu zisă să înceapă, are loc o rugăciune de cerere numită „Litany” (un fel de ectenie lungă) care este cântată în timp ce clerul, ajutătorii și întreg po-

Bietul arhiepiscop Innitzer

— Echilibristica papistă —

Timpu, în rostogolirea lui și-a permis să mute din nou unele granițe, schimbând așezările pe cari le menținea democrația și catolicismul, în ciuda aspirațiilor naționale. N'a trebuit decât ca exponentul acestor aspirațiuni germane să facă o plimbare dincolo de granițele Germaniei, nu pentru a le trece, ci pentru a le întinde fulgerător de repede, până ce le-a așezat pe liniile de frontieră ale Austriei postbelice.

Această schimbare, neprevăzută și nedorită de statul papal și de toți i-simii slujitori ai politicii acestui stat, de pe o coastă a dealului Vatican, a produs în cercurile catolicismului politic, surprindere, confuzie, zăpăceală, perplexitate, etc. Demne de relevat pentru semnificația lor, sunt cunoscutele ieșiri, cari s'au ciocnit făcând explozie în saloanele diplomației papale și asvârlind pe geam acte secrete, sau cel puțin nerecunoscute, dacă se și știau de către alții. Una este atitudinea episcopatului catolic austriac și cealaltă atitudinea Vaticanului — recte a postului de radio — Vatican. Episcopatul austriac, de îndatăce a dispărut Austria, l-a primit pe Führer cu osanale și și-a manifestat prin acte publice bucuria că a dispărut Austria — fiul adoptiv al papalității. A dat chiar o proclamație, acest episcop, prin care sfătuiește pe credincioși să voteze Anschlussul și ca o „ecclesia militans” ce sunt, strigă „n cor și n horă „Heil Hitler” — declarând solemn că vor vota pentru Anschluss.

Nimic mai natural, ar zice cineva. Așa ar fi, dacă în piepturile acestor principii ai bisericii catolice austriace ar fi palpitat aspirațiile naționale în sensul „Anschluss”-ului. Dar lucrul stă tocmai dimpotrivă. Căci până ieri, cardinalul Innitzer ca și ceilalți episcopi catolici ai Austriei, au fost dușmani declarați ai Anschlussului atât personal cât și în calitatea lor de prefeți ai statului papal — „in partibus Austriae”. Ei l-au sprijinit pe Dolfuss, — răposatul piccolo al Papei, — l-au sprijinit pe Schusnig și „Frontul său patriotic”. Făceau slujbe pentru lungimea de zile a Austriei, și-i găsiseră o misiune istorică eternă, magnifică pentru viitor.

Iată însă că înalții prelați austriaci au uitat într-o noapte vechea presiune de credință și după Anschlussul s'a făcut peste ei și împotriva voinții lor — au ieșit în stradă și aplaudă evenimentul declarând că *glasul sângelui* vorbește din ei și dând îndemn credincioșilor catolici să voteze Anschluss-ul.

Hitler, care apreciază liniile drepte în conduita oamenilor, va fi privit cu milă la această subită schimbare a episcopilor austriaci. Ca om politic a primit-o.

Dar fericirea episcopilor austriaci de-a putea striga *Heil Hitler* le-a fost tulburată prompt a doua zi prin intervențiunea postului de Radio al Vaticanului, care a reprobat acțiunea acelor episcopi de a sfătui pe catolici să voteze pentru Anschluss, căci „această aderență a păstorilor suflatești la puterea pământească este lipsită de demnitate și fidelitate”. Se vede că antenele sensibile ale postului de Radio al Vaticanului a sesizat autenticitatea simțimentelor episcopilor austrieci.

Dar manevra nu s'a sfârșit nici cu atât, ci a treia zi a ridicat glas organul officios al Vaticanului „Osservatore Romano” spunând că comunicarea dela Radio-Vatican nu reprezintă părerea Vaticanului, ci Radio a vorbit așa în neștiire, dela sine.

Arhiepiscopul Innitzer se vede că nu mai știa cui să creadă și astfel luă drumul — la Roma. După audiențele de penitență ce le-a avut la Vatican, arhiepiscopul-cardinal a publicat în „Osservatore Romano” o altă declarație de cuprinsul că: „Declarația solemnă pentru Anschluss a episcopilor austriaci nu poate fi interpretată nici folosită pentru scopuri de propagandă de către stat sau partid (național-socialist), urmărindu-se a se exercita o presiune asupra conștiinței dreptcredincioșilor” — apoi formulează câteva deziderate în favoarea Scaunului papal.

Adecă bietul arhiepiscop cardinal Innitzer nu mai știe nici el al cui este: când se vedea înaintea Führer-ului declara cu „glasul sângelui german” că e pentru „Anschluss” și îndemna pe credincioși să-l voteze, iar când se găsea la Roma înaintea papei declara că n'a voit să lege conștiințele pentru „Anschluss”, ci „dreptcredincioșii” ar putea vota — cam așa vrea să spună — și pentru independența Austriei, deci contra Anschluss-ului. Așa pățește omul lipsit de atitudine.

Din comunicările Vaticanului — la Radio și cele din „Osservatore Romano”, se vede, ceea ce am mai spus și altă dată, că papismul prin reprezentanții săi din Roma sunt împotriva „Anschluss-ului cum sunt împotriva ideii și realității naționalismului, alături de internaționala roșie și de cea izraelită. N'a avut însă curajul să-și precizeze răspicat punctul de vedere, căci de ceea ce difuzase Radio-Vatican s'a lepădat „Osservatore Romano”, iar ceea ce declarase Innitzer și ceilalți episcopi la Viena ar fi voit „Osservatore Romano” să retracteze tot prin „glasul sângelui” lor.

evlavie față de Sfânta Prezență a Domnului: oricine trece prin fața Ei, cade în genunchi. Pe Masa din această capelă pâinea și vinul pentru Liturghie au fost pregătite. (Proscomidia se săvârșește în chip tainic de către preot și un ajutor înainte de începerea Liturghiei). Acum unul dintre ajutători numit „Clerk” ia Sfintele Daruri le învelește în „Humeral Veil” — vâlul pe care-l poartă în jurul umerilor — și revine umblând încet la Altarul principal dimpreună cu întreaga procesiune. În timpul acesta preotul stând la Sfânta Masă poruncește rugăciuni pentru Biserică, pentru pacea și unirea tuturor, pentru neam, pentru cei adormiți și bolnavi, pentru vreo trebuință deosebită, însemnată — de pildă pentru pacea lumii. Apoi, se cântă un imn de către popor, în timp ce Sfintele Daruri sunt așezate pe Masă, sunt tămâiate, după cum tămâiași sunt și preotul, ajutătorii și poporul. Preotul își spală mâinile, după care urmează rugăciunea cea lungă a cererilor, numită „Rugăciunea pentru întreagă stare a Bisericii lui Hristos”.

În această rugăciune I se cere lui Dumnezeu să primească Sfintele Daruri și rugăciunile care se săvârșesc. Se face rugăciune pentru Biserica ecumenică, pentru unirea tuturor creștinilor, pentru toți regii, prinții și conducătorii statelor creștine, (este cuprins aci în primul rând

regele Angliei), pentru buna conducere a neamului, pentru episcopul locului, pentru cler și pentru popor, pentru cei bolnavi și cei năpăstuiți și în sfârșit pentru cei răposați. După această rugăciune lungă, aceia cari se împărtășesc, rostesc împreună o rugăciune de mărturisire a păcatelor lor iar preotul le acordă iertarea. (Nu este vorba aci de Taina propriu zisă a Pocăinței, ci de o mărturisire publică a păcătoșeniei). După câteva versete din Scriptură numite «Cuvintele mângâitoare» (Mat. 11, 28., Ioan 3, 16., 1 Tim. 1, 15, 1 Ioan 2, 1), începe partea centrală a Sfintei Euharistii, numită „Canon”.

Partea aceasta este asemănătoare cu cea a Liturghiei Sf. Ioan Gură de Aur. («Sus să avem inimile — Avem către Domnul; Să mulțămim Domnului — Cu vrednicie și cu dreptate...; Sfânt, Sfânt, Sfânt e Domnul Savaot»). Apoi într-o liniște desăvârșită și cu o atenție concentrată toți înghenuniază pentru rugăciunea prefacerii: o rugăciune lungă spusă numai de preot cu o voce înecată dar auzită de toți. În momentul prefacerii se trage clopotul și Sfintele Elemente — Trupul și Sângele Domnului — sunt cădite. În rugăciunea care urmează se cere lui Dumnezeu să primească jertfa ce I s'a adus, precum și pe cei împreună-părtași la jertfa lui Hristos: «Întru această, Doamne ne oferim Ție — pe noi înșine, sufletele și trupurile noastre».

Manierele politice ale Vaticanului nu se mai potrivesc în atmosfera realităților prezente, în fața cărora echilibristica iezuitică a dat fiasco.

Cu Dumnezeu înainte

Cotidianul *Viitorul* din capitală scrie, sub titlul de mai sus, în fruntea foii din 4 April a. c., următoarele:

Prezența înalt Prea Sfinției Sale Patriarhului României în fruntea și celui de al doilea guvern, sub noua orânduire a țării, ca și așezarea în posturi de comandă culturală a celor doi înalți prelați, unul ca ministru la Educația Națională și celalt ca subsecretar la ministerul tocmai care ține, sub oblăduirea lui, organizarea cultelor religioase, sânt semne vorbitoare a accentului ce voește să-l pună Suveranul țării pe rolul *Bisericii*, și pe misiunea ei pacificatoare, îndemnătoare la jertfă și chemătoare la tot ceea ce este curat în sufletul omenesc.

Unchiul Suveranului actual, ctitor de țară și ocrotitor al destinelor ei, cerea de mult școale: *formarea de caractere*.

Școala și întregul aparat cultural de conducere a cetățenilor, pe drumul moralei, este întemeiat pe perfecționarea suflatească, pe îmbunătățirea resorturilor etice din inima noastră.

Nu este de conceput, și nici de răvnit o instrucție sterilă, o înmagazinare de cunoștințe care să stea așezate ca volumele într'un raft de bibliotecă, fără viață proprie și fără căldura sufletului. Dacă nu va creia decât spirite sterile, suflete viclene, temperamente lașe și egoiste, inimi înclinate spre desordine, desigur că ea n'ar merita nici una din jertfele pe care statul le face. Școala trebuie, mai presus de cunoștințe, să creeze omul moral cu suflet disciplinat, cu sentimentul respectului, și cu cunoștința jertfei pentru țară. Fără de aceste însușiri un om este un pericol social; și școala care l-ar produce — în serie — ar fi o calamitate.

Dar ce alt mijloc mai bun de regenerare, decât apelul la blândetea *religiei*? Și ce altă cale mai bună de mântuire și de guvernare de cât, a duce mai departe conceptul *Bisericii noastre ortodoxe*, care în decursul veacurilor a preconizat, nu violența, ci iertarea; nu indisciplină, ci ordinea; nu lașitatea, ci apărarea marelui moșii străbune?

Punând accentul pe influența Bisericii în stat, și făcând din ea un pivot al puterilor de comandă în stat, se inaugurează astfel o eră de adâncă purificare a sufletelor cetățenești...

Se cântă apoi «*Tatăl nostru*» de către toți în genunchi încă. După rugăciuni rostite în taină de către preot în cursul cărora poporul cântă «*O, miel al lui Dumnezeu care ridici păcatele lumii, miluiește-ne pe noi*» (de trei ori), se împărtășește, ca apoi să împărtășească mai întâi pe ajutători și la urmă pe popor. Când toți s'au întors la locurile lor, după o rugăciune de mulțumită, se cântă imnul «*Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu... întru mărirea lui Dumnezeu Tatălui. Amin*». Preotul apoi dă binecuvântarea și se cântă un imn, iar slujitorii se îndreaptă spre „*Sacristia*”-ul. Lumea rămâne câteva minute în biserică pentru o rugăciune și o mulțumire personală și în sfârșit părăsește locașul sfânt pentru a lua dejunul, timpul statorit pentru păzirea tăcerii fiind expirat.

Liturghia pe care am descris-o în rândurile de până aici, diferă puțin de aceea aflată în „*Book of Common Prayer*” în uz Anglia, întrucât «*Comunitatea învierii*» după cum se numește ordul călugăresc din Mirfield, lucrează în Africa de Sud și de aceea i se îngăduie să folosească rânduiala liturgică în uz în Provincia Sud-africană a Bisericii Anglicane.

Organizați Reuniuni de femei

Meditație

Ușa milostivirii Tale deschide-o nouă, Doamne, prin sfânta taină a pocăinții, care ai așezat-o în Biserica ta pentru toți cei ce aleargă la Ține, când bați la ușa sufletelor lor și-i chemi la Ține.

Tu Doamne singurul ești care poți ierta greșelile noastre, precum ne-o vestești prin prorocul Isaia: „Eu sunt cel ce șterg fărădelegile tale pentru mine și păcatele tale nu le voi pomeni” (Is. 43, 25).

Această putere a dat-o bunul Dumnezeu preoților săi cu certitudinea aceea, că cele ce desleagă ei pe pământ, Dumnezeu le desleagă în cer. Dar atotînțelepciunea Sa a binevoit ca acești slujitori să fie și ei oameni supuși greșelilor și astfel să aibă lipsă și ei de această sfântă taină, pentru ca să trateze cu multă îngăduință greșelile semenilor lor.

Această putere este atât de mare, încât preotul poate să deslege orice păcat mare și oricât de multe păcate, după cuvintele Mântuitorului spus apostolului Petru: „Nu numai de 7 ori, ci până de 70 ori câte 7”, adică de câte ori credinciosul bine pregătit se apropie de sfânta taină a pocăinții.

Drept aceea, sfânta taină a pocăinței este pentru noi ușa milostivirii bunului Dumnezeu și izvorul nesecat al apei cele vii, pe care Dumnezeu l-a așezat în Biserica Sa spre spălarea păcatelor, spre vindecarea boalelor și ranelor suflatești și spre restituiră vieții harice, a iubirii și a măreției virtuților. Sfânta taină a pocăinței este un izvor pururea curgător care niciodată nu scade și nu seacă.

Binecuvântat să fie acest izvor al bunătații lui Dumnezeu din care curge neconținut milostivirea Dumnezeului nostru. Deci să ne apropiem de acest izvor al Mântuitorului și să ne adăpăm din apa mântuirii, să ne apropiem de el cu părere de rău pentru păcatele noastre, dar și încrezători că ne vom spăla de ele.

Credința prin care mărturisim iertarea păcatelor, ne va deschide nouă iarăși porțile împărăției cerești și vom primi harurile cerului spre îndreptarea noastră și astfel îndreptați să fim admiși la această împărăție.

Iară *nădejdea*, care întrece toate nădejdlile acestei lumi, nu ne va înșela, deoarece mărturisirea făcută înaintea tribunalului acestei taine, achită pe cel nevinovat, în timp ce mărturisirea făcută înaintea tribunalelor lumii osândește pe cel nevinovat.

Prin iubire care aprinde în noi mai tare părerea de rău pentru ofensa adusă bunătații lui Dumnezeu și pentru pierderea harului Său, dorim din tot sufletul recăștigarea acestui har pierdut pentru a putea să ne dedicăm din toate puterile noastre iubirii și slujirii Sale.

Apoi se naște în noi o eroică *umilință* prin care ne supunem nu numai lui Dumnezeu, ci și omului, în timpul când deschidem secretele conștiinței noastre înaintea slujitorilor lui Dumnezeu. Deși acest lucru ne aduce oarecare rușine și confușiune, totuși ne supunem de bună voie la acest procedeu din iubire de Dumnezeu pe care mai înainte l-am ofensat.

Dăm dovadă și de o *supunere* eroică, când ne prezentăm duhovnicului nostru ca la un superior, pentru ca să-l ascultăm în toate ce ne va porunci nouă.

Ne supunem verdictului celui mai sublim și mai prețios al *dreptății* în care suntem acuzatorii și martorii păcatelor noastre, mai departe judecatorii sentinței, supunându-ne de bună voie la judecată slujitorilor lui Dumnezeu cu hotărâre de a primi și a executa în toate sentința lor în formă de canon.

Pe urmă dăm dovadă de o *tărie* mare când învingem în noi înclinarea noastră naturală și dărză de a nu

